

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 124/22

2022 m. liepos 14 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimai bylose C-128/20 | *GSMB Invest*, C-134/20 | *Volkswagen* ir C-145/20 | *Porsche Inter Auto* ir *Volkswagen*

Dyzelinėse transporto priemonėse įdiegta programinė įranga, dėl kurios esant įprastinei temperatūrai didžiąją metų dalį sumažėja išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos veiksmingumas, yra draudžiamas valdiklis

Kadangi toks transporto priemonės neatitikimas nėra nedidelis, iš esmės neatmestina galimybė, kad transporto priemonės pirkimo-pardavimo sutartis bus nutraukta

Volkswagen markės transporto priemonių, kuriose įdiegta programinė įranga, mažinanti transporto priemonės dujinių išmetamųjų teršalų recirkuliaciją, be kita ko, atsižvelgiant į nustatytą temperatūrą, pirkėjai Austrijos teismų prašo panaikinti 2011 m. ir 2013 m. jų sudarytas pirkimo-pardavimo sutartis.

Remiantis tų teismų pateikta informacija, šia programine įranga užtikrinamas Sąjungos lygmeniu nustatytų išmetamųjų azoto oksidų (NO_x) teršalų ribinių verčių laikymasis tik esant 15–33 °C lauko temperatūrai (toliau – temperatūros intervalas). Nukrypęs nuo šio intervalo, išmetamųjų dujų recirkuliacijos (IDR) koeficientas tolygiai sumažėja iki 0, todėl viršijamos ribinės vertės.

Šis temperatūros intervalas nustatytas, kai, siekdama pakeisti pagal Sąjungos teisę draudžiamą programinę įrangą, *Volkswagen* atnaujino aptariamų transporto priemonių programinę įrangą. Vokietijos federalinė motorinių transporto priemonių eismo tarnyba padarė išvadą, kad šis programinės įrangos atnaujinimas nėra draudžiamas valdiklis, ir suteikė leidimą jį atlikti.

Austrijos Aukščiausiasis Teismas, Eisenštato apygardos teismas ir Klagenfurto apygardos teismas pateikė Teisingumo Teismui kelis klausimus dėl tokio temperatūros intervalo teisėtumo ir galimų pirkėjų teisių, nes pagal faktinių aplinkybių klostymosi metu galiojusius Europos Sąjungos teisės aktus jie yra vartotojai.

Šios dienos sprendimuose Teisingumo Teismas konstatavo, kad **įtaisas, kuriuo išmetamųjų azoto oksidų teršalų ribinių verčių laikymasis užtikrinamas tik esant temperatūros intervalui, yra valdiklis, iš esmės draudžiamas Reglamento Nr. 715/2007¹ 5 straipsnio 2 dalimi.**

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, viena vertus, kad žemesnė nei 15 °C aplinkos temperatūra yra įprasta Sąjungos teritorijoje. Kita vertus, Sąjungos lygmeniu nustatytų išmetamųjų teršalų ribinių verčių turi būti laikomasi, net kai temperatūra yra gerokai žemesnė nei 15 °C. Taigi įprastomis eksploataavimo sąlygomis dėl tokios kaip aptariama programinės įrangos sumažėja išmetamųjų teršalų kontrolės sistemos veiksmingumas.

¹ 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (Euro 5 ir Euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos (OL L 171, 2007, p. 1).

Vien dėl to, kad šiuo įtaisu padedama tausoti ar apsaugoti atskiras variklio sudedamąsias dalis, kaip antai IDR vožtuvą, IDR aušintuvą ir dyzelino kietųjų dalelių filtrą, jis netampa teisėtas.

Galėtų būti kitaip, jei būtų nustatyta, kad šis įtaisas griežtai atitinka būtinumą išvengti tiesioginės variklio pažeidimo ar avarijos rizikos dėl vienos iš šių sudedamųjų dalių veikimo sutrikimo, **kuris yra toks rimtas, kad dėl tokio pažeidimo ar avarijos kyla konkretus pavojus vairuojant transporto priemonę**, kurioje įrengtas tas įtaisas. Toks „būtinumas“ egzistuoja tik tada, kai šio įtaiso ar transporto priemonės, kurioje jis įrengtas, EB tipo patvirtinimo suteikimo momentu nėra jokio kito techninio sprendimo, kuris leistų išvengti tokios rizikos. **Prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikę teismai turi patikrinti, ar taip yra aptariamose transporto priemonėse įrengto valdiklio atveju.** Vis dėlto šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas priminė, kad valdiklio įdiegimas negali būti pateisinamas vieninteliu tikslu apsaugoti variklį nuo užteršimo ir senėjimo².

Bet kuriuo atveju, net jei pirma aprašytas „būtinumas“ būtų, **valdiklis yra draudžiamas, jei įprastomis eismo sąlygomis jis turėtų veikti didžiąją metų dalį.** Iš tiesų, jeigu būtų pritarta tokio valdiklio naudojimui, išimtis galėtų būti taikoma dažniau nei draudimas, taigi būtų neproporcingai pažeistas pats išmetamų azoto oksidų teršalų kiekio ribojimo principas.

Be to, Teisingumo Teismas pažymėjo, jog aplinkybė, kad valdiklis buvo įdiegtas pradėjus eksploatuoti transporto priemonę, nėra reikšminga vertinant, ar jį draudžiama naudoti.

Dėl vartotojų teisių įsigijus sutarties neatitinkančią prekę pažymėtina, kad faktinių aplinkybių klostymosi metu taikytame Europos Sąjungos teisės akte, t. y. Direktyvoje 1999/44³, buvo numatyta, kad vartotojas gali reikalauti, kad pardavėjas nemokamai pataisytų arba pakeistų prekes, nebent tai yra neįmanoma ar neproporcinga. Tik jeigu vartotojas neturi teisės reikalauti pataisyti ar pakeisti prekių arba jeigu pardavėjas neįgyvendino kurios nors iš šių teisių gynimo priemonių per pagrįstą laiką ar nesukeldamas vartotojui didelių nepatogumų, vartotojas gali reikalauti atitinkamai sumažinti kainą arba nutraukti sutartį. Tačiau nėra galimybės nutraukti sutartį, jei prekės neatitikimas yra nedidelis.

Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad transporto priemonė nepasižymi tokia kokybe, kuri paprastai yra būdinga tokio paties pobūdžio prekėms ir kurios vartotojas gali pagrįstai tikėtis, taigi neatitinka sutarties, jei, nepaisant to, kad šiai transporto priemonei yra išduotas galiojantis EB tipo patvirtinimas ir todėl ji gali dalyvauti eisme, joje yra įrengtas draudžiamas valdiklis.

Be to, **toks neatitikimas negali būti laikomas „nedideliu“**, net jeigu vartotojas vis tiek būtų pirkęs šią transporto priemonę, žinodamas apie šio valdiklio buvimą ir veikimą. Todėl iš esmės neatmestina galimybė, kad sutartis bus nutraukta.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas sprendimų ([C-128/20](#), [C-134/20](#) ir [C-145/20](#)) tekstas nuo jų paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005

² Šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *CLCV ir kt. (Dyzelinio variklio valdiklis)*, [C-693/18](#) (žr. Pranešimą spaudai [Nr. 170/20](#)).

³ 1999 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (OL L 171, 1999, p. 12; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 4 t., p. 223).

Nuotraukas iš sprendimų paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

Likite su mumis!

